

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
T.a.v. demissionair minister Carola Schouten
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Betreft:

Urgent: Strikte toepassing Europese regelgeving inzake ethyleenoxide

Amsterdam 9 juli 2021

Geachte demissionair minister Schouten,

Als voedselwaakhond voert Foodwatch campagne voor het recht van consumenten op gezond, eerlijk en veilig voedsel. De voedselveiligheid wordt echter ernstig bedreigd door grootschalige besmettingen van voedsel met ethyleenoxide. De Europese Commissie zal dinsdag 13 juli samen met de lidstaten een belangrijk besluit nemen om de regels te harmoniseren voor het beheer door de lidstaten van de ethyleenoxidecrisis in voedingsproducten en wij dringen er met klem op aan in te blijven zetten op een totaalverbod van residuen van ethyleenoxide in ons voedsel.

Wat de toxiciteit betreft, vormt ethyleenoxide een risico voor de menselijke gezondheid, aangezien het een mutageen, een carcinogeen en een voor de voortplanting giftig agens van categorie 1B is. Een lijst van meer dan duizenden meldingen in de hele Europese Unie die zijn teruggeroepen, bevat onder meer producten die al in 2019 zijn gekocht door consumenten.

Sinds september 2020 en het eerste RASFF-alarm door België hebben verschillende lidstaten geen of weinig producten teruggeroepen die besmet waren met ethyleenoxide, een giftige stof die in de Europese Unie verboden is. De besmette producten lijken al enige tijd in de handel te zijn. De NVWA heeft het er in het Jaarbeeld 2020 zelfs over dat de aanvang van dit voedselschandaal teruggaat tot het jaar 2016. De totale blootstelling van de bevolking aan ethyleenoxidemoleculen is daarom waarschijnlijk hoger dan eerder werd gedacht. Voor zover wij weten, is er echter geen beoordeling van een mogelijk cumulatief effect.

Uw NVWA laat in het NVWA Jaarbeeld 2020 optekenen: *"Het probleem is echter dat ethyleenoxide een genotoxische stof is, die kanker kan veroorzaken. 'Dat betekent dat er geen veilige blootstelling bestaat,' legt Bontenbal uit. In Europa hanteren we daarom een strenge norm. Alles boven die norm moet uit de handel, ook als het in hele kleine hoeveelheden is verwerkt in producten."*

In Nederland [zijn bij de NVWA weliswaar in totaal 2.300 meldingen binnengekomen](#) van ethyleenoxide in sesamzaad en producten waarin sesamzaad verwerkt is. Echter [op de lijst van de NVWA met teruggeroepen producten](#) staan 'maar' 23 voedselproducenten en supermarkten. Ter vergelijking. Frankrijk heeft het voorzorgsbeginsel toegepast en meer dan 6.500 producten teruggeroepen: levensmiddelen op basis van Indisch sesamzaad, maar ook sjalotten, peper, koffie, guarpitmeel (dat in veel verwerkte producten zit), suiker en bijna alle industriële ijsjes die een additief uit Turkije bevatten met ethyleenoxide verontreinigd Johannesbroodmeel, volgens onze informatie geleverd door het bedrijf Cargill.

Uit verschillende bronnen vernemen wij dat de Europese Commissie mogelijk gaat toestaan dat producten op de markt mogen blijven - en dus de terugroeping ervan kan opschorten - hoewel uit de traceerbaarheid blijkt dat ze zijn aangetast/behandeld met ethyleenoxide - maar onder de detectiedrempel vallen van 0,02mg/kg (voor producten die vóór 14 juni 2021 zijn vervaardigd). Deze niet-conforme producten zijn duidelijk in strijd met artikel 11 van EU-verordening 178/2002 ("Levensmiddelen en diervoeders die in de Gemeenschap worden ingevoerd om er in de handel te worden gebracht, dienen te voldoen aan de toepasselijke voorschriften van de levensmiddelenwetgeving...") en artikel 14 van verordening 178/2002 ("Voedselveiligheidsvoorschriften").

Wij verzoeken u hierbij het standpunt van Nederland en de door uw diensten genomen maatregelen te verduidelijken, en dringen erop aan al uw gewicht in de schaal te leggen om de algemene EU-levensmiddelenwetgeving (EG 178/2002) strikt te handhaven voor alle zendingen van grondstoffen en levensmiddelen die in alle Europese landen worden ingevoerd. Elke andere beslissing zou een schending betekenen van de algemene levensmiddelenwetgeving 178/2002 en zou een precedent scheppen en een verkeerd signaal afgeven aan Nederlandse en Europese levensmiddelenbedrijven dat het aanvaardbaar zou zijn dat niet-conforme producten die een verboden stof bevatten in EU-lidstaten op de Europese markt mogen blijven.

Wij vragen u de gezondheid van de Nederlandse en Europese burgers te beschermen en de algemene levensmiddelenwetgeving van de Europese Unie strikt toe te passen en te handhaven. Tevens verzoeken wij u ons spoedig in kennis te stellen van het besluit dat 13 juli wordt genomen over de aanpak van deze crisis.

In afwachting daarvan, met vriendelijke groeten,

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Nicole van Gemert', with a large, decorative flourish at the end.

Nicole van Gemert,
Directeur Foodwatch Nederland